

σέ ἡ μεγάλη λάγνηος τοῦ χρόνου, ἐνώθητι, ὦ Ἑλλάς, μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν μιᾷ λαμφεὶ τότε θέλει διαυγάζει ἀπανταχοῦ τὸ κλέος ὅπερ διέχυσεν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ μεγαλοφυΐα τῶν υἱῶν σου.

Τοιαῦτα διὰ τὴν Ἑλλάδα προμαντεύων, δὲν ἐλησμόνει ὁ ποιητὴς τὴν Πατρίδα του. Ἐνα φιλογενῆ παλμὸν ἠθάνθη εἰς τὸ στήθος του, καὶ ἐνέχυσεν ἐν μιᾷ εὐχῇ ἀμφοτέρων τῶν συγγενῶν λαῶν τὴν εὐδαιμονίαν.

Ἀλλὰ τὸ πλέον δύσκολον θέμα « Ὁ χριστιανισμὸς βάσις τῆς κοινωνικῆς ἐλευθερίας » ἐφύλαττεν ὁ ποιητὴς τελευταῖον. Ἐγείρεται, σταυρόνει τὰς χεῖρας, καὶ βραδύ ἀπαγγέλλων κατ' ἀρχὰς, ἐξάπτεται βαθμηδὸν, καὶ φέουσιν οἱ στίχοι του εὐφραδεῖς καὶ χρωματισμένοι μὲ τὴν ὑψηλὴν ποιήσιν τῶν Γραφῶν. Ἐκ τῆς ἐραῆς ταύτης σχολῆς ἤντησε πάντοτε τὰς ἐμπνεύσεις του, καὶ εἰς πάσας σχεδὸν τὰς ποιήσεις αὐτοῦ ἀναφαίνεται ἡ εὐσέβεια ἐν διηνεκῇ πάλῃ μετὰ τῶν ἀνθρωπίνων παραφορῶν διακειμένη, ἀλλὰ πάντοτε ὑπερδύναμος καὶ νικῶσα.

Ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ στόμα του τὰ ἔπη ὅτε μὲν μελίβρυτα καὶ γλαφυρά, ὅτε δὲ μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀλκιμα καθὼς τὰ ὕδατα τοῦ χειμάρρου ἄτινα κελαρίζουσιν εἰς πεδιάδα εὐανθῆ καὶ χλοερὰν, ἢ καταφέρονται ἀπὸ τὸν βράχον, σπινθηρακίζοντα εἰς τὸ φῶς τῆς Σελήνης. Ἐτάζει τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν παρακμὴν τῆς Ῥώμης, καὶ πηδᾷ εἰς τὴν αὐγὴν τῆς παγκοσμίου εὐδαιμονίας, τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Τρία λέγει δόγματα περικλείει ὁ λόγος τοῦ ὑψίστου, τὴν Πίστιν, τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἐλπίδα. Περὶ τὸν τρίφωτον λύχνον τοῦτον συναχθῆτε, πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἡπείρου, συναχθῆτε, ὦ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν συνδέσμῳ ἀδελφικῷ, καὶ εὐρήσετε ἐκεῖ λιμένα εὐδαιμονίας καὶ ἐλευθεριῶν ἀφθάρτων.

Ἴδου πῶς αὐτοσχεδίασε τὰ δεδομένα θέματα. Κλείει δὲ τὴν ἐσπερινὴν ἀκαδημίαν του μὲ ἀσμάτιον ὑποχρεωτικῶν ὁμοιοκαταληξέων. Ἀνακεφαλαιοῖ τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐξ θεμάτων, πληροὶ ὀκτὼ στίχους ἀρμονικοῦς καὶ ὠραίους. . . Ἀλλὰ τῷ μένουσιν ἐξ οἱ ἀποίητοι. Τί θέλει εἶπει; . . . Δὲν ταρασσεται, δὲν διστάζει. Ἀποτείνεται εἰς τὸν ὠραῖον οὐρανὸν τῆς Ἀττικῆς καὶ κλείει τὸν ἐπίλογον ἐκπέμπων ἕνα ἀσπασμὸν εἰς τὸν Παρθενῶνα, καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος, τὰ ὅποια διὰ γλαφυρᾶς σιωπῆς μεταδίδουσιν εἰς αἰῶνας τὴν Ἑλληνικὴν μεγαλοφυΐαν.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ Ῥεγάλδης. (1)

Γ. Χ. Ζαλακώστας.

Η ΨΥΧΗ.

(ROMANCE)

• En orba et saeva et iniqua Fortuna?
Hocine tibi complacuit, ut . . .
diversam sortem sustineremus?
(Apu'ej. Metamorph. Lib. V)

Ἀκούσατέ με, ὦ σεις καρδίαί νεαί,
Κ' ἐν συμπαθείας ἔς τάφρατα δάκρυά μου
Χύσατε δάκρυ, καὶ ἔς τὰ παθήματά μου
Θρηνήσατέ με, νεάνιδες ὠραῖαι.

Ἐθελγον πάντας, κ' ἡ νέα μου καρδία
Τάριστα εἶχεν ἐρώτων δρέψει ἄνθη.
Πλὴν διὰ τοῦτο, ἀφ' οὗ κατεμαράνθη,
Ἐμελλεν ἄλγη νὰ ὑποστῆ μυρία.

Ἡ Ἀφροδίτη, — ὦ! τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ; —
Ἡ Ἀφροδίτη τὰ ἀσθενῆ μου κάλλη
Εἶχε φθονήρει, κ' ἐπιθυμία ἄλλη
Δὲν τὴν κατεῖχε παρά νὰ μὲ φονεύσῃ.

Τοὺς ἐραστὰς μου μὲ χεῖρα ὀλεθρίαν
Πρὸ πολλοῦ ἤδη αὐτὴ κατελυμάνθη,
Κι' ἀποβαλοῦσα τῆς κεφαλῆς μου τάνθη,
Ἐσπείρε θλίψεις ἔς τοῦ βίου τὴν πορείαν.

Ἀκούσατέ με, ὦ σεις καρδίαί νεαί,
Κ' ἐν συμπαθείας ἔς τάφρατα δάκρυά μου
Χύσατε δάκρυ, καὶ ἔς τὰ παθήματά μου
Θρηνήσατέ με, νεάνιδες ὠραῖαι.

Παρά Πυθίας χρησμὸν οἱ φίλτατοί μου
Ἐλαβον « Τέρας φρικτὸν ἢ κόρη μέλλει
Νὰ λάβῃ. Εἰς βράχον ἄς ἐκτεθῆ ἐρήμου.
Δεινόν' ἀλλ' οὕτω τὸ πεπωμένον θέλει ».

Μὲ φεῖρ ὁ γέρων πατήρ εἰς ἐρημίαν
Φρικτὴν. — Φεῦ! εἶδον τὰ ὄμματά του πλήρη
Πικρῶν δακρύων κ' εἶπε φιλῶν μ' εὐγείαν,
Φίλτατον, ἔχε. Ὁ Ζεὺς νὰ μὲ οἰκτείρῃ ».

Εἶπε κ' ἀπῆλθε. Τὴν γῆν ὁ ὀφθαλμὸς του
Πικρῶν δακρύων ἐπλήρου, καὶ μακρόθεν
Βαρὺς ἀντήχει ὁ γέρων στεναγμὸς του . . .
Ζεῦ! Πῶς δὲν ἦλθε τὸ πῦρ σου οὐρανόθεν!

ὑπὸ τῆς φρίκης ὠχρὰ, ἔς τὸ ψυχρὸν χῶμα
Ὡς πόντ' ἐκείμην τίς οἶδε; Στιγμιαῖα
Πλὴν δλα ταῦτα μ' ἐφάνησαν, καὶ μ' ὄμμα
Τρεμοσβυσμένον ἠγέρθη· πλὴν τί θέα!

Ἄντι τοῦ τόπου ἐκείνου, ποῦ μὲ τρόμον
Εἶδον, ἐν οἴκῳ εὐρέθῃ βασιλείῳ

[1] Σημ. Εἰς τὸν τῶν προσοχῶν φυλλαδίων τῆς ἡ Πανδώρα θέλει δημοσιεύσει μεταφραστικὰ τινῶν ἐκ τῶν ἀκαδημαϊκῶν Ποιησέων τοῦ Κεραίου Ῥεγάλδης.

Κ' ἐν μέσῳ κήπων, στοῶν καὶ διαδρόμων
Μυρί' ὠσφράνθην ἀρώματα ἀνθέων.

Παντοῦ στραφεῖσα μέ ὄμματα δειλαίας
Οὐδένα εἶδον· πλὴν πόστη, ὦ Θεοί μου!
Ἡ ἐκπληξίς μου, εἰς εἴκοσι πτελέας
Ὅτε ἀνέγνων «Σὲ ἀγαπῶ, Ψυχὴ μου!»

Ἐν μέσῳ φόβου ἴκτανώμην καὶ ἐλπίδος,
Ὅτε ἀκούω φωνὴν τινα γλυκεῖαν,
«Ψυχὴ,» μοὶ λέγει, «σὺ στέμμα βασιλίδος
Ἐδῶ θὰ ἔχῃς καὶ τρισεῦδαιμονίαν.

Τὴν νύκτα μόνον θὰ μ' ἔχῃς κ' εἰς τὸ ὄμμα
Ἡοῦς δὲν θέλεις μ' ἰδεῖ· πλὴν, ἂν θελήτῃς,
Αἶ! τότε τρέμε, Ψυχὴ· θὰ δυστυχύστῃς,
Καὶ ἀράς μόνον θὰ ἔχῃς, εἰς τὸ στόμα».

Ἐνεθαῤῥύνηθην. Μὲ βῆμα ἐσπευσμένον
Τὸν βροῦν ἠτύχου πηγῆς ἀκολουθοῦσα
Καὶ διαδρόμους ἀνθοῦντας διελθοῦσα
Ἵπ' ἄνθη εὐρον καστὸν ἀνθοστεμμένον.

Ἵ τοῦ καστοῦ τούτου τὰ ἔνδον τερπνὴ κλίνη
Ἰδυπαθῶς πως ὑψοῦτο. Ἡ σκοτία
Μαύρη προῦχώρει, κ' ἐμὲ δύναμις θεία
Ἐπὶ τῆς κλίνης μὲ εἶχε κατακλίνει.

Ἐτρεμον ὄλη· καὶ παρευθὺς εὐρέθη
Ἵ τὰς τρυφεράς τοῦ ἀγκαλάς, καὶ μεθύων
Μὲ περιπτύσσει μετ' ἀσπασμῶν μυρίων.
Φεῦ! Κ' ἐγὼ ποῖαν τότ' ἠσθανόμην μέθην!

Ἡ νύξ παρήλθε. Τὰς πρώτας τῆς ἀκτῖνας
Ἡ Ἡὼς μόλις διέχυσε, καὶ μόνη
Ἐμείνα· πάλιν ἡ νύξ πλὴν μᾶς ἐνόηει.
Καὶ εὐτυχοῦσα πολλοὺς διηλθον μῆνας.

Ἄχ! ναὶ, ἠτύχουν. Τίς δαίμων μ' ἐξοκέλλει,
Καὶ νὰ τὸν ἰδῶ ἀπόφασιν λαμβάνω;
«Α! Τέρας εἶναι.» εἶπον, «καταλαμβάνω
Ἄν ἦτ' ὄρατος, ν' ἀρέσῃ δὲν θὰ θέλῃ;»

Καὶ παραβύστου ὀπίσω παραθύρου
Ἐκρυφα λύχνον. Ἐνύκτωσε κ' ἐμβαίνει
Αὐτός, ἐπάνω φερόμενος ζεφύρου.
«Ψυχὴ μου,» εἶπε «χαῖρε, ἠγαπημένη.»

Εἶπε, κ' εὐθέως ε' τὰ βροδινὰ μου δίδει
Φίλημα χεῖλη, φίλημα φλόγας πνέον.
Τὸ φίλημά του ὑπῆρξε στιγμιαῖον.
Στιγμὴ παρήλθε, καὶ ἐκοιμήθη ἡδῆ.

Τότε ἠσύχως ἐγείρομαι. Τὸ φῶς μου
Λαβοῦσα ἦλθον· ἀλλ', ὦ Θεοί μεγάλοι!
Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐθάμβωσαν. Τί κάλλη!
Μικρὸν παιδίον ἐπέλαμπεν ἐμπρὸς μου.

Εἶχε τὸ ἦθος ὑπερφυῆς καὶ θεῖον,
Ἰδυπαθῆ πως τὸν ὕπνον, κ' εἰς τὰ χεῖλη
Μαγευτικὸν τι ἐπήνθει, κ' ἐμειδίω
Ἄβρά, καὶ ὄλην ἡ στάσις τοῦ μ' ἐκήλει.

Εἰς θελξιθύμους ἰκστάσεις μετὰ τρόμου
Καὶ εἰς θελγήτρων διέπλεον πελάγη,
Ὅτε ἐλαίου σταγῶν ἐπὶ τοῦ ὤμου
Ἐσταξεν αἴφνης, κ' ἠγέρθη κ' ἐξεπλάγη.

«ὦ τόλμη!» κράζει. «τί ἐπραξας ἐμπρὸς με;
Γάλαινα, τρέμε. ὦ! τί ποινὰς ἀγρίας
Ἡ ὀργὴ θέλει σοῦ ρίψει τῆς μητρός μου!...
Εἶμαι ὁ Ἐρως, υἱὸς τῆς Κυθρείας.

Ἐγὼ ἐπλέχθην ε' τὰ πάγκαλά σου κάλλη.
Ἄλλ', ἄπισ', ἔχε ὑγείαν· ἡ καλὴ μου
Δὲν θὰ σὲ σφίγῃ εἰς τὸ ἐξῆς ἀγκαλῆ...
Ψυχὴ, πηγαίνω· Ἰγίαινε, Ψυχὴ μου!»

Εἶπε κ' ἀπέπτη ταχέως ὁ ἀγνώμων,
Καὶ μὲ ἀφῆκεν εἰς πλησμονὴν δακρύων.
Ἄντι δ' ἐκείνων τῶν κήπων καὶ τῶν δόμων,
Μόνη εὐρέθη ἐπὶ βουνῶν ἀγρίων.

Ἐντρομος τότε αἶ Ἀφροδίτη, κλίνω
Τὸ γόνυ,» κράζω, «καὶ σθέσον τοῦ θυμοῦ σου
Τὸ ὑπερβάλλον, καὶ χάριν τοῦ υἱοῦ σου
Τὸν βίον ἄφες, Κύπρις, νὰ παρατείνω.»

«Σὲ ἐσπλαγχνίσθην· θὰ ζήσης, τρισαθλία,»
Εἶπε φωνὴ τις ὡς ἀπειλοῦσα, «ὅμως
Θλίψις θὰ ἦναι ὁ βίος σου καὶ τρόμος
Καὶ ἡ μορφή σου φρικτὴ καὶ ἀπαισία.»

— «Θεά μου, ἔστω· ἄς γίνῃ ὁ πικρὸς σου
Λόγος, καὶ θλίψις ἄς ἦναι ἡ ζωὴ μου,
Καὶ ἀπαισία ἄς ἦναι ἡ μορφή μου·
Ἐὰν μὲ θλέπῃ μ' ἀγάπην ὁ υἱὸς σου.»

—ο—

Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς καταδίκης πλέον
Εἰς τὰς ἐρήμους περιπλανῶ τὸ βῆμα·
Πλὴν αὐτὸν μάτην ε' τὰ ὕψη τῶν ὀρέων
Κ' εἰς τῆς θαλάσσης ζητῶ τὸ μαῦρον κῦμα.

Βαρὺ τὸ ἄχος σύρω τῆς ἡλικίας·
Τὴν νέαν κόμην μὲ δάκρυά μου βρέχω·
Σύντροπον μόνον τοὺς στεναγμούς μου ἔχω
Καὶ τῶν ἀγρίων δρυμῶν τὰς ἐρημίας.

Ἄπεξεδύθη τὰς λάμπεις τὰς πολλὰς μου.
Τὸ κάλλος τί ναι παρ' ἄψινθος ποῦ βράζει;

Ἐρως, ὀλίγον θρηγῶ τὰς συμφορὰς μου.
Διότι εἰς σένα τὸ στήθος μου στενάζει.

Ἐν Ἀθήναις. Τὴν 20 Ἰουνίου 1851.

A. N. Trantaliδης.

ΑΙ ΚΑΠΡΕΑΙ.

Ἐποίας ἀναμνήσεις διεγείρει, καὶ ὅπως καλλο-
νὰς περιέχει ἡ μικρὰ αὕτη νῆσος τῆς Νεαπόλεως!
Ταύτην Καίσαρ ὁ Σεβαστὸς ποιητάμενος κτήμα, κα-
τωκοδόμησεν ἐπ' αὐτῆς, ὡς λέγει ὁ Στράβων, καὶ ἐν
αὐτῇ μονάζων θένυσε τὰ τελευτάια ἑπτὰ ἔτη τοῦ
βίου του ὁ κτελεστὴς αὐτοκράτωρ Τιβέριος. Ἐρχόμε-
νος εἰς Καπρέας, ἀπορεῖς τί πρῶτον νὰ θαυμάσῃς· τὰ
μεγαλοπρεπῆ λείψανα τῆς ῥωμαϊκῆς πολυτελείας, ἢ
τὴν μαγεύουσαν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ποικίλην καὶ
χαριστάτην θίαν. Ἐντυθεὶν βλέπει· τὴν παιδροτά-
την φύσιν τῆς Νεαπόλεως καὶ τοῦ Σαλέρνου, ἐκίθηεν
τὸ Βεζούδιον, τὸν περιώνυμον κρατῆρα του καὶ τοὺς
μύθους του, καὶ πορρωτέρω τὰς Πιθηκούσας καὶ τὰς
Λισάραις. Ἐὰν προχωρήσῃς πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς
νῆσου, ἕνατον σχεδὸν βῆμά σου ἐντυποῦται ἐπὶ ῥω-
μαϊκῆς τιμῆς ἀρχαιότητος· παντοῦ βλέπεις ὄδραγωγεῖα,
ἐπαύλεις, θερά, ναυὺς καὶ παλάτια, καὶ τὰς ἐξου-
σίας ἐκείνας οἰκοδομὰς τὰς ὁποίας ἀνήγειρεν ὁ Αὐ-
γουστος, καὶ ἐμόλυεν ὁ Τιβέριος.

Τὸ κατ' ἐμὲ, δι' ἕνα μόνον λόγον μετέβην εἰς Κα-
πρέας· ἐπεθύμουν νὰ ἐπισκίρθῶ τὸ καλούμενον σή-
μερον Κυανοῦν, ἄλλοτε δὲ τῶν Νομφῶν σπήλαιον, ὅ-
που ὁ Τιβέριος ἐκρύπτετο διὰ νὰ λησμονήσῃ τὰ ἀνο-
μήματά του. Ἡ εἰσοδος αὐτοῦ ἦτο ἀγνωστος μέχρι
τοῦ 1826 ὅτε ἀνεκαλύφθη ὑπὸ δύο σοφῶν Πρώτων.
Καὶ αὐτὰ μὲν εἰσεχώρησαν κολυμβῶντες εἰς αὐτὸ,
μετὰ ταῦτα ὁμοῦς κατεσκευάσθησαν λάμβαι δι' ὧν με-
ταφέρονται ἐντὸς αὐτοῦ οἱ περιεργοί. Καὶ ὑπερνω-
μὲν τῆς κεφαλῆς του θαυμάζεις θόλον ἀπέραντον πέ-
τρινον, ἀπ' οὗ κρέμονται κυκλότατοι σταλακτῖται,
ὑπὸ τοὺς πόδας σου δὲ ἐνοπτρίζεται ἐντὸς θαλάσσης
καθαρᾶς ὡς ὁ οὐρανός, γλαυκῆς καὶ λαμπυρίζουσης,
ἥτις, κυματιζομένη ὑπὸ τῆς κώπης, ἀκτινοβολεῖ ὡς
ἀνθραξ. Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ μαγευτικὸν ἐλεῖνο σπή-
λαιον, ἢ ἐπικρατοῦσα ἡρεμία, καὶ ἡ ὠραιότης τοῦ
θεάματος ἦσαν τοιούται, ὥστ' ἐλησμονήσα καὶ γῆν
καὶ οὐρανόν, καὶ ἔκστασις ἀνεξήγητος κατεκυρίευεν
ὅλας μου τὰς αἰσθήσεις. Ἡ εἰσοδος ἔχει τεσσάρων
ποδῶν καὶ πέντε δακτύλων ὕψος, ἴσον δὲ πλάτος, καὶ
ἀπαρτίζει τρίγωνον ἰσόπλευρον, οὗτινος ἡ κάτω γωνία
σχηματίζεται ὑπὸ τοῦ ὕδατος. Τὸ ὑπερθύριον εἶναι
τοσαύτω στενὸν ὥστε ἀρκεῖ νὰ κύψῃς ὀλίγον τὴν κεφα-
λήν, καὶ εὐρίσκειται ἀμέσως ἐντὸς τοῦ εὐρυχώρου ἐκείνου
ἄντρου, οὗτινος καὶ ὁ θόλος καὶ οἱ τοῖχοι ὁμοιάζουσι
χειροποίητοι. Ἡ ἔκτασις του, ἀπὸ τῆς εἰσοδοῦ μέχρι
τοῦ ἀπέναντι ἀναπαυτηρίου, ὅπου μόνον ἀποδιβάζον-
ται οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτὸ, εἶναι 125 ποδῶν. Τὸ δὲ

ὑδωρ, κατὰ μὲν τὴν εἰσοδὸν ἔχει βάθος ποδῶν 67,
πλησίον δὲ τοῦ ἀναπαυτηρίου, ποδῶν 58. Πέραν τοῦ
ἀναπαυτηρίου, τὸ ὅποιον μόνον φαίνεται ὅτι κατεσκευ-
άσθη ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων, τὸ σπήλαιον συγκοινων-
εῖ μετὰ στοᾶς ἑκατὸν περίπου ποδῶν μήκος ἐχούσης.
Ὅτε κατὰ πρῶτον εἰσῆλθον εἰς τὸ σπήλαιον, ὅλα
μ' ἐράνησαν σκοτεινὰ, πλὴν τοῦ ὕδατος τὸ ὅποιον
εἶναι φωτεινὸν καὶ λαμπροκίανον. Τὸ μόνον μέρος
δι' οὗ εἰσέρχεται ἔξωθεν φῶς ἀμυδρὸν εἶναι ἡ εἰσοδος·
ὁ ὁδηγός μου, διὰ ν' αὐξήσῃ τὸν θαυμασμόν μου, ἐκλει-
σεν αὐτήν, καὶ ἀφῆκε μόνον τὸ φῶς τοῦ ὕδατος. Τὸ
σπήλαιον τότε ἔλαβε χρωματισμὸν κυανωπὸν, ὥστ' ἐ-
νόμιζον ὅτι ἐφωτιζόμην ὑπὸ φλογῶν οἰνοπνεύματος.

N. Δ.

ΠΕΡΙ ΜΑΝΙΑΣ.

Γάλλοι· τις ποιητής, ὁ Βολταῖρος νομίζω, εἶπε·
« Tous les hommes sont fous, et malgré tous
leurs soins,
ne différent entr'eux que de plus ou de moins. »

Τὸ περιεχόμενον τῶν ὧν ταύτων μακρῶν στί-
χων, ἢ συνήθεια ἐκφράζει ἐντονώτερον παρ' ἡμῖν διὰ
τοῦ ὀλιγοσυλλάβου τούτου

« Ὅλ' οἱ ἄνθρωπ' εἰν' τρελοί,
» ποῖός ὀλίγον ποῖός πολύ. »

Ἔρεται ἄρα ὅτι ὅλοι οἱ φρενοβλαβεῖς δὲν εὐρίσκον-
ται ἐντὸς μωροκομειῶν, ἐκτὸς μόνον ἐὰν παραδεχθῶ-
μεν ὅτι μωροκομείον εἶναι ὁ κόσμος αὐτός.

Ἡ Εὐρώπη διήρπασεν ἐν γένει τοὺς φρενολήπτας εἰς
δύω τάξεις· εἰς τὴν τῶν πασχόντων μανίαν τελείαν,
ἐκείνων, ὁδηγῶν, τῶν ὁποίων ὅλ' αἱ πράξεις ὑπαγο-
ρεῦνται ἀπὸ κεφαλῆν κατὰ πάντα διεστραμμένην, καὶ
εἰς τὴν τῶν πασχόντων μονομανίαν, ἢ τῶν συλλογι-
ζομένων μὲν καθ' ὅλα ὀρθῶς, καθ' ἕν δὲ μόνον ἀντι-
κείμενον πατηρωμένων τῶν νοῦν.

Καὶ τοὺς μὲν πρῶτους ἐγκαλεῖ ἐντὸς καταστημά-
των ὠρισμένων ἐπιτηδῆς δι' αὐτούς, ὅποια δὲν εὐρί-
σκονται παρ' ἡμῖν, καὶ χάρις θεραπείας, καὶ ὡς ἐπι-
βλαβεῖς, τοὺς δὲ ἄλλους ἀφίνει συνήθως ἐλευθέρους,
καὶ ὡς ἀβλαβεῖς, καὶ πρὸ πάντων ὡς ὄντας πολυα-
ρίθμους.

Πολλάκις καὶ ὀλόκληροι κοινωνίαι πάσχουσι μονομα-
νίαν ἢ κοινωνίαν, φέρ' εἰπεῖν, παρὰ τῆ ὁποία ἐπικρατεῖ
ἡ θεοβλαβεία, ἢ ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς, ὡς λέγου-
σι τὰ δυτικὰ ἔθνη, δὲν πάσχει μονομανίαν; Ἡ ἄλλη
ἐκείνη, ἥς τιμὸς ὅλα σχεδὸν τὰ μέλη συγκεντροῦσι πά-
σας αὐτῶν τὰς διανοητικὰς δυνάμεις εἰς μίαν καὶ μό-
νην ἰδέαν, εἰς τὸ πῶς, π. χ. νὰ διαρπάσῃ, πῶς νὰ
σφετερισθῶσι τὴν ξένην, εἴτε δημοσίαν εἴτε ἰδιωτικὴν
περιουσίαν, ἢ πῶς νὰ κατατρέξῃ τὴν ἰκανότητα ἢ
τὴν ἀρετὴν, δὲν εἶν' ἐπίσης μονομανής;

Καὶ ἡ μὲν τελεία μανία ἐπιπλάζει ὅπου αἱ δυνά-
μεις τοῦ νοῦς ἀναπτύσσονται πλειότερον διὰ τῆς παι-